

Aile İçi Şiddete Karşı Belediye Koordinasyon Mekanizmalarinin (AIŞBKM'LER) Etkin Performansına Yönelik Kilavuz

osce

Organization for Security and
Co-operation in Europe
Mission in Kosovo

**Aile İçi Şiddete Karşı
Belediye Koordinasyon
Mekanizmalarının (AIŞBKM'LER)
Etkin Performansına
Yönelik Kilavuz**

AKRONİMLER

AB	Adalet Bakanlığı
AGİT	Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı
AİŞ	Aile İçi Şiddet
AİŞBKM	Aile İçi Şiddete karşı Belediye Koordinasyon Mekanizması
AİŞKK	Aile İçi Şiddetten Korunma Kanunu
AİŞKKK	Aile İçi Şiddete Karşı Kosova Koordinatörü
AİŞKKS	Aile İçi Şiddeten ve Kadına Karşı Şiddeten Korumaya İlişkin Kosova Stratejisi
AİŞKKSEP	Aile İçi Şiddeten ve Kadına Karşı Şiddeten Korumaya İlişkin Kosova Stratejisi ve Eylem Planı
AK	Avrupa Konseyi
BM	Birleşmiş Milletler
CDŞ	Cinsiyete Dayalı Şiddet
CEA	Cinsiyet Eşitliği Ajansı
CEBM	Cinsiyet Eşitliği için Belediye Memurları
ÇSRB	Çalışma ve Sosyal Refah Bakanlığı
GT	Görev Tanımı
İS	İstanbul Sözleşmesi
KCK	Kosova Ceza Kanunu
KKAUS	Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Yok Edilmesi Uluslararası Sözleşmesi
KKŞ	Kadına Karşı Şiddet
KP	Kosova Polisi
MA	Mağdurların Avukatı
MM	Mutabakat Muhtırası
MSYA	Mağdur Savunuculuk ve Yardım Ofisi
SHM	Sosyal Hizmet Merkezleri
SOP'ler	Aile İçi Şiddetten Korunmak İçin Standart Operasyon Prosedürleri
STK'lar	Sivil Toplum Kuruluşları
STÖ'ler	Sivil Toplum Örgütleri
ÜHYA	Ücretsiz Hukuki Yardım Ajansı

İÇİNDEKİLER

I Giriş	5
Arka plan ve Yönergeleri Güncellemenin Önemi	6
II AİŞBKM'lerin Hukuki Temeli	7
III Purpose of AİŞBKM'ler	8
IV Aile İçi Şiddete Karşı Çok Kurumlu ve Koordine Bir Yaklaşımın Önemi	11
Koordinasyon	12
Önleme ve bilinçlendirme	13
Müdahale ve hizmet sunumuna yönlendirme için yasama önerileri	14
Kadına karşı şiddet ve aile içi şiddeti önleme ve yanıt vermede etkili çok sektörlü yaklaşım için dokuz yol gösterici ilke	15
V AİŞBKM üyelerinin Roller ve Sorumlulukları	18
AİŞBKM Üyeleri ve rolleri	19
AİŞBKM Koordinatörünün Rolü	24
AİŞBKM Koordinatörü için kontrol listesi	25
VI AİŞBKM'lerin Toplantıları	26
AİŞBKM Toplantı Sıklığı ve Katılımı	26
AİŞBKM Toplantıları için hazırlıklar	26
AİŞBKM Toplantısının gerçekleştirilmesi	27
AİŞBKM Toplantısının sonlandırılması	27
AİŞBKM Toplantısından sonra	28
VII Veri Toplama, Analiz ve Raporlama	29
Veri Toplama ve Analiz	29
Raporlama	30
VIII AİŞBKM üyeleri için Eğitim ve Kapasite Geliştirme	32

EKLER

Ek 1: AİŞBKM'leri yöneten Yasal ve Politika Çerçevesi.....	34
Ek 2: Kadına Karşı Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin (İstanbul Sözleşmesi'nin) 7. Maddesi.....	36
Ek 3: Aile İçi Şiddetten Korunmaya İlişkin Belediye Koordinasyon Mekanizması Görev Tanımı (şablon)	38
Ek 4: AİŞBKM Koordinatörüne destek amaçlı AİŞBKM toplantı tutanakları - şablon	41
Ek 5: Üç Aylık AİŞBKM Üye Raporları ve AİŞBKM Koordinatörü Tarafından Hazırlanan Üç Aylık/Yıllık Raporlar Şablonu.....	42

I GIRIŞ

Aile içi şiddet (AİŞ) ve kadına karşı şiddet (KKŞ), dünya çapında toplumlara etkileyen temel insan hakları ve özgürlüklerin kabul edilemez ihlalleridir. Kosova'da AİŞ, toplumun karşı karşıya olduğu en ciddi sorunlardan biri olmaya devam etmektedir. Kadınların AİŞ'ten muzdarip olma olasılığı erkeklerden daha fazladır, ancak sorun erkekleri de etkiler. Çocuklar (erkekler ve kızlar) genellikle AİŞ'in kurbanı veya tanığıdır. Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) tarafından 2018'de toplanan verilerle 2019'da yayınlanan bir anket, Kosova'da ankete katılan kadınların yüzde 57'sinin 15 yaşından beri psikolojik, fiziksel veya cinsel şiddete maruz kaldığını ortaya koydu. Özellikle, kadınların yüzde 53'ü yakın bir partner tarafından psikolojik şiddete, yüzde 9'u fiziksel şiddete ve yüzde 4'ü cinsel şiddete maruz kalmıştır. Ayrıca, ankete katılan kadınların yüzde 48'i (yüzde 48) bu tür şiddeti, özellikle de cinsel şiddeti hâlâ özel bir mesele olarak görüyor. Bu, Kosova'daki AİŞ'in neden eksik rapor edildiğini ve sıklıkla tespit edilmediğini açıklıyor.¹

AİŞ ve KKŞ olaylarını önlemek ve bunlara müdahale etmek için sorumlu hükümet ve yerel düzeydeki kurumlardan sistematik, çok sektörlü ve koordine bir müdahaleye ihtiyaç vardır. Mevcut yerel düzeydeki yapılar, yerel makamlar tarafından AİŞ'e koordineli bir yanıt vermeyi amaçlayan Aile İçi Şiddete Karşı Belediye Koordinasyon Mekanizmalarıdır (AİŞBKM'ler). AİŞBKM'ler genellikle polis, hakimler, savcılar, sosyal hizmetler, belediye yetkilileri, mağdur savunucuları, sivil toplum örgütleri (STÖ'ler) ve sığınaklar gibi farklı ilgili paydaşları içeren Mutabakat Muhtıraları (MM'ler) aracılığıyla oluşturulur.

Mart 2023 itibariyle, MM'ler aracılığıyla Kosova'daki belediyelerin çoğunu kapsayan toplam 33² AİŞBKM'ler kurulmuştur. Bu 33 AİŞBKM'den 20'si Kosova'daki AGİT Misyonu'nun doğrudan desteğiyle, kalanı ise Kosova'daki BM Kadın Ofisi'nin desteğiyle kuruldu.

Bu Yönergelerin odak noktası, yerel düzeyde aile içi şiddete daha etkili ve koordine bir müdahale için (eklerde raporlama ve taslak toplantı tutanakları gibi yararlı şablonlar dahil) AİŞBKM'leri üyelerine pratik rehberlik sağlamaktır. Yönergeler aşağıdaki konuları

¹ "Kosova'da Kadınların Refahı ve Güvenliği Üzerine Bir Araştırma", AGİT 2019. Burada mevcut: <https://www.osce.org/files/f/documents/e/4/439790.pdf>.

² Deçan, Dragaş, Firzovik, Yakova, Gilan, Glogovaç, Graçaniça, Elezhan, Kosova Ovası, İstok, Kaçanik, Klina, Klokot ve Parteş, Leposavić, Liplan, Malişeva, Mamuşa, Güney Mitroviça, Kuzey Mitroviça, Obiliç, İpek, Priştine, Prizren, Ştirççe, Skenderay, Suvareka, Viti, Zveçan, Zubin Potok, Kamenica, Vuçitirin. Mart 2023'te Misyon, Novobirde ve Ranilug belediyelerinde iki AİŞBKM'nin kurulmasını desteklemiştir.

kapsar: 1) AİŞBKM'ler için yasal dayanak; 2) AİŞBKM'lerin amacı; 3) çok kurumlu ve koordineli bir yaklaşımın önemi; 4) Koordinatör dahil AİŞBKM üyelerinin rolleri; 5) AİŞBKM üyeleri için toplantılar düzenlemek; 6) veri toplama ve raporlama; ve 7) AİŞBKM üyelerinin eğitimi ve kapasite geliştirmesi.

Yönergeler, AİŞBKM'leri yöneten mevcut çerçeveye dayanmaktadır ve üyelerin günlük işlerinde kullanmaları için pratik bir araç olarak hizmet etmeyi amaçlamaktadır. AİŞBKM'lerin yetki ve mekanizması önümüzdeki yıllarda gelişmeye devam ettiğinden, çerçevedeki değişikliklere ve artan ihtiyaçlara cevap verecek şekilde periyodik olarak değiştirilmeli ve tamamlanmalıdır.

Arka plan ve Yönergeleri Güncellemenin Önemi

Yönergeler, Fransa Hükümeti tarafından finanse edilen Bütçe Dışı Projesi "Priştine, Güney Mitroviça, Mamuşa ve Graçaniça belediyelerinde aile içi şiddet mağdurlarının korunmasına yönelik mekanizmaların desteklenmesi (Pilot Proje)" kapsamında hazırlanmıştır. Kosova'daki çeşitliliği yansıtmak üzere Priştine, Graçaniça, Güney Mitroviça ve Mamuşa pilot belediyeleri seçildi. Mamuşa'da öncelikle Kosova Türk topluluğu, Graçaniça'da ise Kosova Sırp topluluğu yaşamaktadır.

Belgede sağlanan tüm verilerin Kosova'daki AGİT Misiyonu'nun son beş yıldaki izleme faaliyetlerine dayandığını belirtmekte fayda var. Yönergeler, Kosova genelindeki AİŞBKM üyeleriyle yapılan kapsamlı istişarelerin ve Priştine, Graçaniça, Güney Mitroviça ve Mamuşa belediyelerinde hedeflenen dört AİŞBKM'ler ile yürütülen çalıştayların sonucudur. AİŞBKM'leri etkileyen yeni yasalar çıkarılacağından ve durum değiştiğçe bu Kılavuz düzenli olarak güncellenmelidir.

Bu Yönergelerin yayınlanmasına bakılmaksızın, AGİT Kosova Misiyonu, belediyeleri AİŞBKM'lerin tam ve düzgün işleyişini kolaylaştıracak iç Yönetmeliklerini hazırlamaya teşvik edecek, ve yerel ihtiyaçlarına göre kompozisyon, toplantılar ve raporlama dahil olmak üzere ilgili AİŞBKM'lerin çalışmalarını ve rollerini ayrıntılı olarak tanımlayacaktır.

II AİŞBKM'LERİN HUKUKİ TEMELİ

AİŞBKM'ler için mevcut birincil yasal dayanak, aile içi şiddetle mücadelede çok kurumlu bir yaklaşım gerektiren Kadına Karşı Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin (İstanbul Sözleşmesi) (Bkz. Ek 1) 7. Maddesidir. İstanbul Sözleşmesi, Anayasa'nın 22. maddesi³ uyarınca Kosova'da doğrudan uygulanır.

Aile içi şiddet, Kosova Ceza Kanunu kapsamında cezai bir suçtur ve diğer çeşitli yasalarda (Bkz. Ek 1) ve politikalarda ele alınmaktadır. Bunlar *Aile İçi Şiddete Karşı Koruma Yasası No 03/L-182, Kosova'da Aile İçi Şiddetten Korunmaya Yönelik Standart Operasyon Prosedürleri (2013)* ve *Aile İçi Şiddetten Korunmaya İlişkin Kosova Stratejisi 2022-2026*'ni içerir.

Kosova, AİŞ, KKŞ ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddete (CDŞ) karşı önleme ve korumaya yönelik yeni bir yasa çıkarma sürecindedir. Yeni kanun, İstanbul Sözleşmesi standartlarına uygun hale getirilecek. Ayrıca, KKŞ ve AİŞ'e çok kurumlu yanıt verilmesini gerektiren yeni alt mevzuat dahil olmak üzere AİŞBKM'lerin sağlıklı bir şekilde kurulmasını sağlayacak ve Mekanizmalar için ek yasal, idari ve ekonomik destek sağlayacak ayrı yasal hükümler içermesi amaçlanmaktadır. Yeni yasa, AİŞ dışında KKŞ'nin diğer şekillerini de ele alacak.

Yönergeler, Kosova'daki yeni yasal gelişmeleri hesaba katmak ve AİŞBKM'lerin işleyişine ilişkin en iyi uygulamaları güncellemek için yıllık olarak güncellenmelidir.

3 30 Eylül 2020 tarihli, 26 numaralı yasa değişikliği 26 burada mevcuttur <https://gzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=31730>

III AİŞBKM'LERİN AMACI

AİŞBKM'lerin amacı, aile içi şiddet vakalarında kurumlar arası işbirliğini geliştirmek ve aile içi şiddete yerel kurumsal politika tepkisini iyileştirmektir. AİŞBKM'nin her kurumsal üyesinin, Aile İçi Şiddetten Korunmaya Yönelik Standart Operasyon Prosedürleri (SOP)⁴ ve söz konusu AİŞBKM'yi kuran ilgili MM temelinde kendi sektörel sorumluluğu vardır.

AİŞBKM'ler farklı sektörlerin temsilcilerinden oluşmaktadır⁵, Belediye yönetimi, kolluk kuvvetleri ajansları, yargı, eğitim ve sağlık, kadın sivil toplum kuruluşları, çocuk koruma kurumları, Mağdurları Savunma ve Yardım Ofisi (MSYA), Bölgesel İstihdam Bürosu; dini topluluklar ve diğer ilgili ortaklar gibi.

Olağan AİŞBKM toplantılarına her kurumdan bir temsilci ve/veya gereğinde asil üyenin yerine geçecek bir yedek üye katılır. AİŞBKM'nin daimi üyesi olmayan diğer kuruluşlar, AİŞBKM'ler üyelerinin uygun görmesinden sonra toplantılara katılmaya ve katkıda bulunmaya davet edilebilir. Bu kurumlar her toplantıya ayrı ayrı davet edilir.

AGİT Misyonu tarafından 2022'de Kosova'da gerçekleştirilen değerlendirme, farklı belediyelerin AİŞ'e çok sektörlü yanıtlarında farklı sektörleri davet ettiğini ve dahil ettiğini belirledi. Her bağlam farklı olduğundan ve yerel KKŞ önleyici politikaları geliştirirken ek üyelerin katılımını gerektirebileceğinden, bu alışılmadık bir durum değildir.

⁴<https://abgj.rksgov.net/assets/cms/uploads/files/Publikimet%20ABGJ/Procedurat%20Standarte%20t%C3%AB%20Veprimit%20p%C3%ABr%20Mbrojtje%20nga%20Dhuna%20n%C3%AB%20Familje.pdf>

⁵ Belediyelerin yapısına bağlı olarak, bazı müdürlükler tek bir Belediye Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğü olarak birleştirilmiştir. Ayrıca MSYA, ÜHYA, asliye mahkemesi, asliye savcılığı ve sığınma evi müdürü gibi imzacılardan bazıları birden fazla belediyenin AİŞBKM'lerine katılmaktadır.

MM'ler genellikle özel ihtiyaçlarına göre belediyeye göre değişir. Ancak, tipik olarak her MM, AİŞBKM'lerin amaç ve işlevlerini aşığıdaki şekilde tanımlar:

- AİŞ/KKŞ konularını yerel düzeyde ele almak için belediyedeki ilgili paydaşların çalışmalarını oluşturmak ve koordine etmek;
- Ortak prosedürler ve protokoller hazırlamak;
- Entegre veri toplamayı kolaylaştırmak için;
- Belediye idaresi tarafından bütçe tahsisatlarının savunulması;
- Belirli hizmetlere yapılan yönlendirmeleri belirlemek için;
- Çoğunluk olmayan topluluklar, engelliler ve yaşlılar dahil olmak üzere savunmasız gruplardan AİŞ ve KKŞ mağdurlarına ihtiyaçları belirlemek ve gerektiğinde ek destek sağlamak;
- KKŞ ve AİŞ'in sıfır toleransını geliştirmek için farkındalık yaratmak ve kapasite oluşturmak;
- STÖ'ler kadın hakları ile ilgili çalışmaları koordine etmek için;
- AİŞBKM üyelerinin toplantılarını verimli ve etkili olabilmesi için toplantılara bağlılık göstermeleri, düzenli olarak katılmaları ve katkı sağlamaları gerekmektedir.

Mevcut bazı MM'ler vaka yönetimi ve takibinden bahsederken, mağdurların özellik ve gizlilik haklarının korunması için bunun dikkatle ele alınması gerekir. AİŞBKM'lerin çalışması sırasında genel olarak bireysel durumlar ve özel bilgiler (isim, adres vb.) ifşa edilmemeli; AİŞBKM toplantılarında vaka yönetimi sadece politika düzeyinde tartışılmalıdır.

Uluslararası en iyi uygulamalara göre, çok sektörlü yanıt iki düzeyde işleyebilir:

Yasa düzeyi, çok sektörlü politika müdahalesinin üyeleri olarak ilgili kurumların her birinin üst düzey temsilcilerini içerir (örn. belediye başkanları/belediye yetkilileri, polis, sağlık, sosyal, adli, eğitim sektörlerinden temsilciler ve STÖ'ler). Bu karar alma organı, ortak eylemleri (koordineli planlar, stratejiler, kaynaklar vb.) onaylar ve ortak çalışmanın izlenmesine özel önem verir. Politika seviyesindeki çok kurumlu işbirliği, bir politika tepkisi işlevi görür. Mali kaynaklar da dahil olmak üzere gerekli kaynakları tahsis etme gücü, bu organın etkin bir şekilde çalışması için hayati önem taşımaktadır.

Vaka Yönetimi düzeyi (mobil acil durum ekipleri olarak da adlandırılır), aile içi şiddet ve kadına karşı şiddet vakalarıyla doğrudan ilgilenen uzmanları ve uzmanları içerir (AİŞ polis biriminden uzmanlar, mağdur avukatları, savcılar, hakimler, uzman sağlık personeli, adli

tıp görevlileri, sosyal hizmet çalışanları, kadın STÖ'ler vb.). Bu uzman profesyoneller eğitilir ve mağdurları korumak, failleri kovuşturmak ve mağdurun ihtiyaçları doğrultusunda ortak önleyici tedbirler uygulamak için harekete geçme yetkisine sahiptir.⁶ Bu ekipler teknik düzeyde çalıştıklarından, her toplulukta kurulmaları gerekir. Özellikle hakları nedeniyle, bireysel vakaların kişisel verilerine⁷ ilişkin ayrıntılar AİŞBKM çalışmaları sırasında tartışılmamalıdır. Genel istatistikler (vaka sayısı, cinsiyet, yaş grupları vb.) iyileştirme prosedürleri gibi politika düzeyinde vaka yönetimi hakkında genel bilgiler tartışılabilir.

6 Genellikle, bu ekipler iki düzeyde etkinleştirilir: (1) mağdurun güvenliği, barınması ve sağlık desteği dahil olmak üzere mağdurların acil ihtiyaçlarını karşılamak; ve (2) uzun vadeli barınma, çocuk bakımı desteği, istihdam, mağdurlar için danışmanlık hizmetleri ve şiddetten uzak bir yaşam sağlayacak sürekli destek dahil olmak üzere ikincil koruma sağlamak.

7 "Kişisel veriler", kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ("veri sahibi") ilgili herhangi bir bilgi anlamına gelir; kimliği belirlenebilir gerçek kişi, özellikle ad, kimlik numarası, konum verileri, çevrimiçi tanımlayıcı gibi bir tanımlayıcıya atıfta bulunularak doğrudan veya dolaylı olarak tanımlanabilen kişidir, veya o gerçek kişinin fiziksel, fizyolojik, genetik, zihinsel, ekonomik, kültürel veya sosyal kimliğine özgü bir veya daha fazla faktör olabilir. Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Yönetmeliği 4. Maddesi: <https://gdpr.eu/article-4-definitions>

IV AİLE İÇİ ŞİDDETE KARŞI ÇOK KURUMLU VE KOORDİNE BİR YAKLAŞIMIN ÖNEMİ

Aile içi şiddete ve kadına karşı şiddete yönelik çok sektörlü bir yanıt, bütüncül ve eşgüdümlü bir yaklaşımı temsil eder. Farklı paydaşlar arasındaki koordinasyon, aile içi şiddet mağdurlarına ve kurtulanlara ihtiyaçları doğrultusunda ve zamanında hizmet sunulmasını sağlar. Ayrıca koordinasyon, farklı kurumlardan gelen yanıtların birbirini tamamlamasını ve güçlendirmesini sağlarken, müdahalelerin mağdur merkezli olmasını ve mağdurların deneyim ve ihtiyaçlarının bir bütün olarak ele alınmasını sağlar. Çok sektörlü yanıt, psikososyal yardım, kolluk kuvvetleri (polis, mağdur avukatları, savcılar ve adalet görevlileri), eğitim, sağlık, belediye müdürlüğü memurları, sivil toplum kuruluşları ve diğer ilgili sektörler gibi çeşitli kurumlar tarafından geliştirilen ve uygulanan programların ve eylemlerin uyumlaştırılmasını amaçlamaktadır. Bu yaklaşım kurumlar arası ortaklık ve işbirliğine dayanmaktadır. Bu olguyu ele almak için, KKŞ bağlamında kadın ve erkekler arasındaki eşitsiz güç ilişkisine ilişkin ilgili tüm kurumların ortak bir anlayışa sahip olması gerekir. Dolayısıyla bu şiddetin nedenleri sadece bireysel düzeyde değil, özellikle yapısal düzeyde de aranmalıdır. Daha fazla şiddeti önlemek için bu nedenlerin ortadan kaldırılması gerekir.

Daha somut olarak, AİŞ ve KKŞ'ye yönelik etkili bir çok sektörlü ve eşgüdümlü yaklaşım aşağıdaki unsurları içerir, ancak bunlarla sınırlı değildir:

- Her türlü KKŞ ve AİŞ'e bütüncül müdahale uygulaması;
- Mağdurların ilgili sorumluluk alanı boyunca koruma ve desteğe erişmesine izin veren iyi işleyen bir müdahale sisteminin oluşturulması;
- Şiddetin önlenmesi ve şiddetle mücadelede yer alan ilgili tüm merci, kurum, hizmet sağlayıcı ve profesyonellerin toplumsal cinsiyete duyarlı bir yaklaşımla müdahale sistemlerine katılımı;
- Ekonomik güçlendirme, yerel girişimler ve sosyal konutlara erişim gibi rehabilitasyon ve yeniden bütünleşme programlarını savunmak.
- Tüm sektörlerin ve seviyelerin uygun şekilde dahil edilmesi için uygun koordinasyonu sağlayan çok sektörlü stratejilerin, protokollerin ve kılavuzların geliştirilmesi ve uygulanması;
- Göçmenler, geri dönüş yapan kişiler ve/veya engelli kadınlar gibi belirli mağdur gruplarıyla çalışmak için bölgesel ve yerel yetkililerin, özellikle kadın ve mağdur hakları örgütlerinin veya STÖ'lerin güçlü katılımı;

- Kapsamlı ve koordine politikalar ve önlemler uygulanırken mağdur merkezli bir yaklaşımın benimsenmesi;⁸ ve
- Mağdurun rızasını, yönelim formatlarını ve diğer verileri almak için uygun araç ve formların geliştirilmesi

Belediyeler yerel düzeyde bir AİŞ/KKŞ çok sektörlü koordinasyon mekanizması kurmayı düşündüklerinde, yararlanıcıların ihtiyaçlarını dikkate almalı ve yerel bağlamı anlamalıdır. Bu, uzun vadede mağdurlar için temel hizmetlere etkinlik ve erişilebilirlik sağlayacaktır.

Ayrıca, planlı ve iyi ayarlanmış bir koordinasyon, tüm kurumların çalışmalarının senkronize olmasını sağlar ve kadın ve çocukların yeniden mağdur olmasını engeller.

Son olarak, böyle sistematik bir yaklaşım, mağdurun sisteme olan güvenini artırır ve onlara yeterli kısa ve uzun vadeli topluluk temelli destek sağlar.

Yerel düzeyde kadına karşı şiddet ve aile içi şiddet konusunda çok sektörlü yasalar geliştirmenin unsurları

Koordinasyon

Koordinasyon, KKŞ ve AİŞ'e karşı daha öngörülebilir, hesap verebilir ve etkili bir yanıt alınmasını sağlar. Yerel düzeyde koordinasyon, belediye idaresi, hakimler, polis, savcılar ve ilgili STÖ'ler dahil olmak üzere AİŞBKM'nin tüm üyelerinin ortak bir hedefe ulaşmak için birlikte çalışmasını gerektirir. Ortaklık içinde çalışanlar ve eylemlerin/müdahalelerin birbirini tamamladığı ve nihai sonucu artırdığı bir sistem kurarlar. Bu ayrıca mağdurları koruyan erişilebilir, gizli ve uygun politikalar sağlar. İlgili paydaşlar arasında çok sektörlü koordinasyon, şiddetin kabul edilemez veya tolere edilebilir olmadığı bir toplumda sürdürülebilir değişiklikler getirmek için çok önemlidir.⁹ Koordinasyon aynı zamanda KKŞ ve AİŞ'i önleme ve müdahalenin tek bir toplulukta herkesin sorumluluğunda olduğunun sürekli olarak vurgulanması anlamına gelir. Koordinasyon, hizmet sağlayıcıların etkili, acil ve tutarlı bir hizmet ağı sağlamasını sağlar ve AİŞ mağdurlarına/kurtulanlarına sunulan

8 Kadına Karşı Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi Açıklayıcı Rapor İstanbul, Madde 5, 7 ve 9, AK, 11.V.2011 <https://rm.coe.int/16800d383a>

9 CDŞ'e çok sektörlü yanıt <https://eeca.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Multisectoral%20response%20to%20GBV.pdf>

hizmetlerin kalitesini artırır. Ayrıca, tüm hizmet sağlayıcıların, mağdurlara/sağ kalanlara ihtiyaçlarına göre hassas ve verimli destek sağlanması ve yeniden mağduriyetin azaltılması ile sonuçlanan eğitim programlarına erişimini sağlar. Sonuçta bu, mağdurların/kurtulanların kurumlara olan güvenini artıracaktır.¹⁰ Son olarak, koordinasyon, kilit politika geliştirme muhatapları arasında KKŞ ve AİŞ konularına ilişkin ortak bir anlayış sağlar ve teşvik eder.

KKŞ asgari standartlarını destekler, KKŞ yönerge ilkelerine uyumu gözetir, en iyi uygulamalara ilişkin bilgi paylaşımını kolaylaştırır ve bu olguyu önlemek ve yanıt vermek için kurumlar arası toplu eylemleri teşvik eder.

Önleme ve bilinçlendirme

KKŞ ve AİŞ'in önüne geçebilmek için hem kurumların hem de bireylerin bu sorunların temel nedenlerini anlaması gerekiyor. Kadına karşı şiddet ve aile içi şiddet iki ortak unsurdan kaynaklanmaktadır: 1) başka bir kişi üzerinde güç ve kontrol uygulama arzusu ve 2) yapısal cinsiyet eşitsizliği ve ayrımcılığı. KKŞ'nin Önlenmesi, kadına karşı şiddetin nedenlerini ve katkıda bulunan faktörleri anlamayı, bunları azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik stratejiler oluşturmayı amaçlamaktadır. Önleme, kadına ve aile içi şiddet mağdurlarına/kurtulanlarına yönelik şiddetin ekonomik, sosyal ve politik durumundaki önemli değişiklikleri ve taciz edici davranışları tolere eden sosyal normlardaki değişiklikleri öngörmek için daha uzun vadeli planlama ve uygulama gerektirir. Ayrıca, eğilimlerin izlenmesini ve bu eğilimleri ele alacak müdahalelerin tasarlanmasını gerektirir.

Kadına karşı şiddeti ve aile içi şiddeti önlemenin yollarından biri, aşağıdaki amaçlarla farkındalık yaratmaya yatırımdır:

1. Kadın ve erkeklerin mağdurlara/kurtulan kadınlara veya faillere şiddet uygulamalarını önleyin, ve
2. Tutumları, davranışları ve inançları değiştirin ve genel topluluk tarafından sıfır tolerans geliştirin;
3. Halkı yerel olarak mevcut hizmetler ve koruma mekanizmaları hakkında bilgilendirin.

AİŞ ve KKŞ, toplumu etkileyen sorunlar olarak geniş çapta kabul görmüyorsa, AİŞBKM üyeleri için bilinçlendirmenin en önemli öncelik olması gerekir.

Son olarak, medya, kadına karşı şiddete ve ev içi şiddete karşı sıfır toleransın gelişimini büyük ölçüde etkiler. Bu nedenle AİŞBKM, yerel medya kuruluşlarıyla yakın işbirliği içinde olmalıdır. AİŞBKM'ler, medya kuruluşlarıyla ortaklıklar kurmalı ve AİŞ türleri, nedenleri ve sonuçları ile mağdurlar/kurtulanlar için mevcut kaynaklar ve hizmetler hakkında net mesajlar iletmek için medya kuruluşlarıyla birlikte bunları ve sosyal medyayı kullanmalıdır. Bu arada medya, kadına karşı şiddetin sansasyonel yönlerine odaklanan haber yapmaktan kaçınmalıdır (mağdurlar/kurtulanlar, kesik ve darbe sayıları vb. dahil).

Müdahale ve hizmet sunumuna yönlendirme için yasama önerileri

Çok sektörlü koordinasyon mekanizması, yerel düzeyde AİŞ ile ilgilenen sorumlu kurumlar da dahil olmak üzere, Belediye Meclisi ve idare tarafından gönderilen ve yasalaşan politika önerilerini başlatmak, önermek, değerlendirmek ve izlemekten sorumludur. Bunlar, mağdurların ve çocuklarının yüksek yararına dayalı olmalı ve yerel halkın bağlama ve ihtiyaçlarına uyarlanmalıdır. Ayrıca, çok sektörlü koordinasyon mekanizması şunları sağlamalıdır:

1. koordinasyon,
2. uygulama,
3. izleme ve
4. kadına karşı şiddet ve aile içi şiddet politikalarının ve yürürlüğe giren önlemlerin değerlendirilmesi.¹¹

AİŞBKM'lerin tüm üyeleri, kendi belediyelerinde AİŞ ve KKŞ ile mücadele odaklı politika ve programların uygulanması için ilgili kurumları nezdinde savunuculuk yapmalıdır.

AİŞBKM'ler üyelerini genel olarak ve bireysel vakalara atıf yapılmadan bilgilendirilmelidir. Örneğin, yerel AİŞBKM'nin bir üyesinin belirli bir vaka hakkında bilgisi olduğunu varsayalım. Bu durumda, bu vaka yerel AİŞ polis müfettişleri, sosyal hizmet görevlileri, STÖ'ler veya sığınma evleri gibi bir KKŞ vaka yönetimi uzmanına gizli olarak havale edilmelidir.

11 <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=210>

Kadına karşı şiddet ve aile içi şiddeti önleme ve yanıt vermede etkili çok sektörlü yaklaşım için dokuz yol gösterici ilke

AİŞBKM'ler, etkili bir şekilde fonksiyon göstermelerini sağlayabilmek için, kadına karşı şiddet ve aile içi şiddeti önleme ve bunlara müdahale etmede kilit öneme sahip olduklarından, aşağıdaki yol gösterici ilkeleri günlük çalışmalarına dahil etmelidir:

- 1) **Ortaklık** - AİŞ/KKŞ'ye yönelik çok sektörlü yanıt, AİŞBKM'ler üyelerinin ilgili kurum/kuruluşlar arasında iyi bir işbirliği ve koordinasyonu ifade eder.
- 2) **Stratejik planlama** - AİŞBKM'ler tarafından geliştirilen tüm AİŞ/KKŞ politikaları, belirli hedef ve faaliyetlerle birlikte kurumlar arası ortak stratejilere dönüştürülmelidir.
- 3) **Sorumluluk** - AİŞBKM'lerin tüm üyeleri, her bir özel mekanizmanın kararlaştırılan programlarına/kurallarına katılımlarından ve eylemlerinden sorumlu olmalı ve çalışmalarında bu yol gösterici ilkelere uymalıdır.¹²
- 4) **Hak temelli yaklaşım** - AİŞBKM'ler, yerel düzeyde önleyici ve koruyucu AİŞ/KKŞ politikaları oluştururken, kadın ve kız çocuklarının güvenliğini ve refahını ön planda tutarak, kadınlara ve kız çocuklarına onurlu, saygılı ve duyarlı davranarak hak temelli yaklaşımlar uygulamalıdır. Bu ilke aynı zamanda kadınlar ve kız çocukları için temin edilebilir en yüksek sağlık, sosyal, adalet ve polislik hizmetleri – kaliteli, mevcut, erişilebilir ve kabul edilebilir hizmetlerin standartlarının savunulmasını ve oluşturulmasını gerektirir.
- 5) **Toplumsal cinsiyet eşitliğini ve kadınların güçlendirilmesini ilerletmek** - AİŞBKM'ler, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve ayrımcılığının kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddetin temel nedeni ve sonucu olduğunun farkında olmalıdırlar. Bu nedenle, yerel düzeyde destekleyici politikalar ve uygulamalar geliştirilirken onların tüm eylemlerinin toplumsal cinsiyete duyarlı bir yaklaşımı benimsemesi gerekir. Ayrıca, bu politikalar, bu tür destek hizmetlerini seçerken kadınların güçlendirilmesini ve bağımsız karar vermele haklarını teşvik etmelidir.

12 <https://eeca.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Multisectoral%20response%20to%20GBV.pdf>

- 6) **Kültürel açıdan hassas ve yaşa uygun** - AİŞBKM'lerin çalışmaları kültürel ve yaşa uygun bir yaklaşım içermelidir. Bu, bu organ tarafından geliştirilen tüm politikaların, yaş, kimlik, kültür, etnik köken, din, sosyal geçmiş ve dil tercihlerini dikkate alarak farklı kadın kategorilerinin özel koşullarına ve yaşam deneyimlerine yanıt vermesi gerektiği anlamına gelir.
- 7) **Madur merkezli yaklaşım** - AİŞBKM'ler tarafından önerilen politikalar ve müdahaleler, her zaman mağdur/mağdur merkezli yaklaşımları dikkate almalıdır. Bu, yerel düzeyde hizmet sunumu da dahil olmak üzere tüm müdahalelerin her zaman kadın ve kız çocuklarının haklarını, ihtiyaçlarını ve isteklerini dikkate almasını sağlar. Bu, mağdurların ve kurtulanların çeşitli ihtiyaçlarının, çeşitli risklerin ve savunmasızlıkların ve alınan kararların ve eylemlerin etkisinin dikkate alınmasını gerektirir ve tüm politikaların her kadın ve kız çocuğunun özel gereksinimlerine göre düzenlenmesini sağlar.
- 8) **Güvenlik/Özellik her şeyden önemlidir** - Kadınların ve kız çocuklarının güvenliği her şeyden önemlidir; bu nedenle AİŞBKM'ler tam bir gizlilik sağlamalı ve bireysel vakalarla ilgili herhangi bir bilgiyi ifşa etmemelidir. Ayrıca vakaların bireysel yönetimi AİŞBKM'lerin görev kapsamının dışında olmalıdır. Onlar yerel politika organlarıdır ve bir kişinin talebi üzerine mağdura/kurtulana eşlik edebilecekleri durumlar dışında, müdahale adımları sırasında yalnızca vaka yönetimine dahil olan profesyoneller katılmalıdırlar. AİŞBKM'ler, mağdurların/sağ kalanların ve onların çocuklarının emniyet ve güvenliğini ön planda tutmalı ve "zarar vermeme" ilkesini uygulamalıdırlar.
- 9) **Failin Sorumluluğu** - AİŞBKM'lerin rolü, KKŞ/AİŞ mağduru kadın ve çocukların adalete adil erişimini sağlarken, yerel politikaların faillerin cezasız kalmasına karşı sıfır tolerans oluşturmasını savunmaktır. Ancak ceza muhakemesi kanunu ve uluslararası kabul görmüş adil yargılanma standartları çerçevesinde sanığın haklarına da saygı gösterilmelidir. Adil, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme önünde ve kabul edilebilir kanıtlara dayalı bir yargılama da dahil olmak üzere adil yargılanma ilkelerine uyduktan sonra mahkum edilenler adaletle yüzleşmelidir. AİŞBKM'ler, bilinçlendirme çalışmalarında sadece mağdurları/sağ kalanları değil, failleri de hedef almaktadır. AİŞBKM'ler mağdurların adalete

erişimde söz sahibi olmalarını savunmalıdır.¹³ Ancak, AİŞ suçlarından suçlu olanların sadece cezalandırılmasına değil, tedavi ve rehabilitasyonlarına da dikkat edilmelidir ki, bu kişilerin topluma yeniden kazandırılması ve tekrar suç işlememesi sağlanmalıdır. Fail programları, kadına karşı şiddeti ele almak için Kosova'nın müdahale stratejilerine entegre edilmeli ve birincil hedefleri mağdur için koruma ve destek olmalıdır. Fail programları, Kosova'nın KKŞ'ye karşı sistemik tepkisinin hala bir parçası değil. Ancak yeni mevzuat, failin davranışını değiştirmeye yönelik müdahaleler geliştirmek için yasal bir zemin sağlayacaktır.

13 BM Kadın Birimi, UNFPA, DSÖ, UNDP ve UNODC, Şiddete maruz kalan kadın ve kız çocuklarına yönelik temel hizmetler paketi, 2015
<https://www.unfpa.org/essential-services-package-women-and-girls-subject-violence>

V AİŞBKM ÜYELERİNİN ROLLERİ VE SORUMLULUKLARI

AİŞBKM üyeleri, düzenli olarak toplantılara katılarak, tartışmalara katkıda bulunarak, trendleri takip ederek ve bunları raporlayarak AİŞBKM'lerin daha iyi çalışmasına ve koordinasyonuna katkıda bulunabilir. Tüm AİŞBKM üyeleri için geçerli olan rol ve sorumluluklardan bazıları:

- AİŞBKM'nin her üyesi, AİŞBKM koordinatörüne kadına karşı şiddet ve aile içi şiddete ilişkin toplu istatistiksel veriler sağlamalı, mağdurların kendi sektörlerinde karşılaştıkları belirli zorluklara ve son gelişmelere ve eğilimlere dikkat çekmelidir;
- Her AİŞBKM üyesi, yerel koruma hizmetlerinden haberdar olmalı ve SOP'leri kapsamında gerekli yönlendirmeler için hizmet sağlayıcılarla iletişim kurmalıdır;¹⁴
- Her AİŞBKM üyesi, aile içi şiddet mağdurlarının yeniden topluma kazandırılması ve ülkelerine geri gönderilmeleri için ekonomik güçlendirme ve sosyal barınım programları dahil olmak üzere AİŞ ve CDŞ mağduru kadın ve kız çocukları için daha sürdürülebilir ve tüm cinsiyetleri dahil eden yerel hizmetler için savunuculuk yapmalıdır.
- Her AİŞBKM üyesi, AİŞBKM Koordinatörüne yazılı olarak üç ayda bir (veya daha sık aralıklarla) açıklayıcı ve istatistiksel raporlar sunmalıdır;
- Toplantılar sırasında AİŞBKM üyeleri, kendi kurumlarına/işverenlerine özgü istatistiksel bir derleme ve eylemler, gelişmeler ve zorlukları sunmalıdır;
- Aile içi şiddet mağdurlarını desteklemek için diğer AİŞBKM üyeleriyle doğrudan koordinasyon sağlamalıdır.

Önemli: Tüm AİŞBKM üyeleri, özellik haklarına ve gizlilik standartlarına saygı göstermeli ve isimler veya kişisel veriler gibi mağdurların kişisel bilgilerini ifşa etmemelidirler.

Tüm AİŞBKM üyeleri, toplantıların düzenlenmesi ve AİŞBKM toplantılarına personelin katılması için zaman ayrılması ve AİŞBKM yükümlülüklerinin iş tanımlarına/beklentilerine dahil edilmesi gibi AİŞBKM üyesi olan kurumlardan lojistik ve idari destek alınmasını savunmalıdır. AİŞBKM'ye katılım, ek iş veya gönüllü bir pozisyon olarak değil, kurumsal bir sorumluluk ve mevcut iş gerekliliklerinin bir parçası olarak görülmelidir. Ayrıca, farklı

¹⁴ SOP'ye göre, bir aile içi şiddet vakası, bunlarla sınırlı olmamak üzere, aşağıdaki aktörlerden birine bildirildiğinde veya bu kişilere atıfta bulunulduğunda tanımlanır: Polis, Sosyal Hizmet Merkezi, Mağdur Avukatları, sığınma evleri, yardım hattı, sivil toplum kuruluşları veya diğer kurumlar.

memurların görev tanımları yasamadaki gelişmeleri yansıtabilecek şekilde gözden geçirilmeli ve güncellenmelidir.

AİŞBKM Üyeleri ve rolleri

Aşağıdaki tipik AİŞBKM üyeleri listesi, hem tipik kurumsal rollerini (AİŞ ile ilgili görevlere odaklanarak) hem de AİŞBKM'lerin daha iyi işlemesine nasıl katkıda bulunabileceklerini kısaca açıklamaktadır. Liste kapsamlı değildir ve farklı belediyelerdeki AİŞBKM'lerin nihai bileşimi, belediyenin yapısına ve ihtiyaçlarına bağlıdır.

Son olarak, Koordinatör olarak seçilen herhangi bir üye (aşağıda daha ayrıntılı olarak açıklanmıştır), bir kurumun temsilcisi olarak rollerine ek olarak, toplantıların programlanması, tutanakların tutulmasını ve raporların hazırlanmasını sağlamak, gündemlerin belirlenmesi dahil olmak üzere AİŞBKM'nin koordinasyon rolüyle ilgili görevleri yerine getirmelidir.

Belediye Başkanı, Belediye Başkan Yardımcısı veya belediye idaresi temsilcisi:

- AİŞBKM'nin kurulması, izlenmesi ve desteklenmesinde ana rolü üstlenir;
- AİŞBKM'nin işleyişine yardımcı olur ve MM'nun uygulanmasını sağlayan dahili belgelerin hazırlanmasını destekler;
- İlgili belediye kararlarını ve politikalarını bilgilendirmek için AİŞBKM Koordinatöründen, cinsiyete göre ayrıştırılmış ilgili istatistiksel verilere ilişkin raporları alır, toplar ve analiz eder;
- Koordinatörden AİŞBKM'lerin çalışmalarına ilişkin üç aylık ve yıllık raporları alır ve analiz eder;
- Aile içi şiddet vakalarıyla ilgilenen kurumlara gerekli desteği sağlar ve koordine eder;
- Aile içi şiddetten kurtulanları, belediye sosyal barınma programlarına (mağdurlar için belirlenen temel ihtiyaç) ve hassas grupları hedef alan diğer belediye programlarına yerleştirir; ve
- Aile içi şiddetten kurtulanların korunmasını ve topluma yeniden entegrasyon sağlamak için devlet kurumlarında, özel sektörde ve bağışçılarda müdafaa eder (destekler);
- Yerel seçimler ve müteakip değişiklikler sonrasında liderlik rolünün yeni gelen belediye başkanına/belediye yetkililerine etkili bir şekilde devredilmesini sağlar.

Cinsiyet Eşitliği için Belediye Memuru:

- Koordinatörü ve AİŞBKM'yi destekler;
- Aile içi şiddete karşı ve kadının güçlendirilmesine yönelik programları savunmak ve teşvik etmek için gerekli önlemleri alır.

Belediye Eğitim Müdürlüğü:

- Aile içi şiddet mağdurlarının, özellikle çocukların ve genç kadınların eğitime (ulaşmasını) erişimini sağlar;
- Geçerli koruma kararlarına uygun olarak, aile içi şiddet mağduru öğrenciler için güvenli bir ortam yaratılmasını teşvik eder;
- Kişilerarası ilişkilerde şiddet içermeyen çatışma çözümü, aile içi şiddet, taciz, eğitim ortamında cinsel taciz ve eğitim kurumlarının rolü gibi şiddetsizliğin teşvik edilmesine katkıda bulunan farklı konularda tamamlayıcı öğretim/tanıtım materyalleri tasarlar;
- Öğretmenler, idari personel, okulların diğer çalışanlarına ve Müdürlerin, eğitim programlarında kadına karşı şiddet ve aile içi şiddet konularına yer verilmesi;
- Kadına karşı şiddet ve aile içi şiddetle ilgili resmi ve gayri resmi müfredatların geliştirilmesine katkıda bulunur;
- Aile içi şiddet faillerine İstanbul Sözleşmesi'ne uygun olarak kişilerarası ilişkilerde şiddet içermeyen davranışları benimsemeyi öğretmeye yönelik programlar oluşturur veya destekler;
- Gelişmeler, olaylar, mekanizmalar, yasalar ve aile içi şiddet mağdurlarına olası destekler hakkında bilgi sağlamak için, öğrenciler ve çocuklar için bilinçlendirme kampanyaları için çalışma planları hazırlar;
- Öğrencilerin, okul içinde veya dışında kadına karşı şiddet ve aile içi şiddet hakkındaki endişelerini bildirmeleri ve dile getirmeleri için mekanizmalar oluşturmayı teşvik eder;
- Aile içi şiddetin dinamikleri ve eğitim alanındaki faaliyetlerin ilerleyişi hakkında AİŞBKM üyeleriyle ilgili bilgileri paylaşır.

Belediye Sağlık ve Sosyal Refah Müdürlüğü:

- Mağdur aile sağlık merkezine başvurduğunda, AİŞ ve KKŞ mağdurlarının tıbbi hizmet ve mali destek almasını sağlar;
- Belediye ve aile sağlığı merkezlerindeki sosyal hizmetleri yönetir;
- Belediye meclisi ile birlikte, sosyal konut programlarının potansiyel yararlanıcıları olarak AİŞ ve KKŞ mağdurlarını dahil etmek için müdafaa eder;

- Potansiyel aile içi şiddet mağdurlarını SOP'ye uygun olarak AİŞBKM'nin ilgili diğer üyelerine (polis, sığınma evi, SHM ve/veya mağdurların savunucuları) gizlice yönlendirir ve aile içi şiddet mağdurlarının gerekli sağlık ve sosyal hizmetlerine erişimini sağlamak için potansiyel eylemler konusunda farkındalık yaratır.

Topluluklar ve Geri Dönüm için Belediye Ofisi:

- Eğilimleri takip eder ve çoğunluk olmayan topluluklardaki aile içi şiddet vakaların hakkında bilgi toplar;
- Diğer AİŞBKM üyelerine, çoğunluk olmayan topluluklar arasında aile içi şiddet konusunda farkındalık yaratmak ve onlara ulaşmak için somut adımlar tasarlama konusunda destekler;
- Çoğunluk olmayan topluluklarda aile içi şiddet sorununun nasıl ele alınacağı konusunda AİŞBKM üyeleri arasında farkındalığı artırır ve AİŞBKM'ye gerekli verileri temin ederken, bu verilerin gizliliğini de sağlar.

Kosova Polisi/Aile İçi Şiddet Şubesi:

- Aile içi şiddet mağdurları için ilk temas görevi görür, onlara gerekli bilgileri sağlar ve müdahale süreci boyunca rehberlik eder ve SOP'ye uygun olarak gizli bir şekilde mağdurları diğer aktörlere yönlendirir;
- Vakaları araştırır; aile içi şiddet mağdurlarını korumak için ilgili yasa kapsamında orantılı önlemler kullanarak gerekli tüm önlemleri alır; koruma emirlerini ve acil koruma emirlerini yerine getirir; geçici acil durum koruma kararları verir; ve daha fazla şiddeti önlemek amacıyla aile içi şiddet faili olduğundan şüphelenilen kişiyi göz altına alır;
- Aile içi şiddet vakaları hakkında mağdurlar tarafından bildirilen verileri toplar ve aile içi şiddet vakaları konusunda farkındalık yaratarak AİŞBKM üyelerine ilgili istatistiksel ve analitik verileri sağlar.

Polis Müfettişliği/Soruşturma Departmanı:

- Aile içi şiddet mağdurlarını faillerden korur ve destekler;
- İlgili istatistiksel ve analitik verileri sağlayarak AİŞBKM'lerle işbirliği yapar.

Savcı:

- İddia edilen aile içi şiddet vakalarını araştırır ve aile içi şiddet faillerini yargılamak için yeterli kanıt olup olmadığını belirler; Mağduru davanın durumu hakkında bilgilendirmeli;

- Aile içi şiddet vakalarının öncelikli muamele yoluyla AİŞBKM'nin çalışmalarını destekler, sonuçlar hakkında AİŞBKM'ye rapor verirken (herhangi bir kamuya açık olmayan veya gizli bilgilerin gizliliğini korurken).

Hakimler:

- Aile içi şiddet davalarını makul bir süre içinde hüküm verir; adil yargılanma standartlarına uyulmasını sağlar; tarafların eşitliğini sağlar; ve sanık ve mağdurun haklarının korunmasına garantiye alır;
- Gerektiğinde veya geçerli yasa kapsamında tavsiye edildiğinde koruma emirleri çıkartır;
- Aile içi şiddet vakalarıyla ilgili kamuya açık bilgileri ve vaka eğilimlerini paylaşır; kanunla ilgili sorunları not eder.

Mağdur Savunuculuk ve Yardım Ofisi/Mağdurların Avukatları:

- Aile içi şiddet mağdurlarıyla ilk teması kurar, onlara danışmanlık yapar ve onları temsil eder; mahkeme oturumlarına katılır ve adli süreç boyunca mağdurları destekler;
- Aile içi şiddet mağdurlarına hakları ve mevcut hizmetler hakkında bilgi temin eder;
- Koruma tedbirlerinin belirlenmesi ve koruma kararlarının verilmesi için prosedürler önerir ve başlatır;
- Üyelerin mağdurlara sunulan hizmetlerden haberdar olması için ilgili bilgileri sağlayarak AİŞBKM'nin çalışmalarını destekler.

Ücretsiz Hukuki Yardım Ajansı:

- Kosova yasalarına göre ücretsiz adli yardım sağlar; aile içi şiddet mağdurlarına yasal hakları konusunda tavsiyelerde bulunarak adalete erişimlerini sağlar;
- Mahkemeler veya idari organlar önünde mağdurları temsil eder; yasal belgelerin hazırlanmasında destek verir;
- Ücretsiz adli yardım hizmetlerinin sağlandığı diğer AİŞBKM üyeleriyle aile içi şiddet vakalarına ilişkin kamuya açık bilgileri paylaşır; gizliliği korurken sağlanan hizmetleri genel olarak tanımlar;
- AİŞBKM ile işbirliği içinde aile içi şiddetten en çok etkilenen belirli gruplara odaklanırken yasal bilinçlendirme kampanyaları düzenlenir.

Sosyal Hizmet Merkezi:

- Aile içi şiddet mağdurlarına teşhis, sevk, koruma, koordinasyon, rehabilitasyon ve topluma yeniden entegrasyon sürecinde yardımcı olur;

- Aile içi şiddet mağdurlarına sosyal hizmetlerde yardımcı olur;
- Danışmanlık ve diğer ilgili kurumlarla koordinasyon yoluyla aile içi şiddet mağdurlarına başka türde destek sağlar;
- Gerekirse aile içi şiddet mağdurlarını başka hizmetlere yönlendirir;
- Aile içi şiddet mağdurlarından oluşan, çocuklar, engelliler ve yaşlılar gibi özel gruplarına koruma sağlar;
- Koruma ve yeniden bütünleşmeye yönelik mevcut sosyal hizmetler hakkında aile içi şiddet mağdurlarının farkındalık yaratmasına yönelik kampanyaları destekler;
- Aile içi şiddet mağdurlarını daha fazla şiddetten korumak için sığınma evlerine yerleştirmek üzere diğer AİŞBKM üyeleriyle bağlantı kurar;

AİŞ mağdurları için sığınaklar:

- Aile içi şiddet mağdurları için güvenli ve korumalı bir alan temin eder;
- Sığınak mağdurları hakkında araştırma yapar ve cinsiyete göre ayrıştırılmış veriler sağlar;
- Aile içi şiddet mağdurlarının hizmetlere erişimini kolaylaştırmak için diğer AİŞBKM üyeleriyle bağlantı kurar ve mağdurlar sığındıktan sonra sürdürülebilir desteği savunur.

Bölgesel İstihdam Dairesi:

- Aile içi şiddet mağdurlarını iş arayanların ve işsizlerin kayıtlarına kaydeder;
- İstihdam konusunda mağdurlara destek sunar (AİŞ mağdurları için belirlenmiş temel bir ihtiyaç); iş başvurusuna hazırlanmak için ve işgücü piyasasına giriş yapmak için mesleki eğitim ve yardım verir;
- Aile içi şiddet ile işsizlik ve mağdurların aileleri karşılaştığı ekonomik zorluklar arasındaki bağlantı hakkında AİŞBKM üyeleri arasında farkındalık yaratır.

Aile Sağlık Merkezi ve sağlık kurumları:

- Potansiyel aile içi şiddet mağdurları tarafından istismarın ilk belirtilerini tespit eder, mağdurlara gerekli tıbbi ve psikolojik tedaviyi sağlar;
- Mağdurlara bilgi verir ve onları SOP'lere uygun olarak ilgili hizmet sağlayıcılara yönlendirir;
- Kolluk kuvvetleri tarafından talep edildiğinde yaralanmaları kaydeder ve yazılı vaka raporları hazırlar;
- Tıbbi bakım protokollerini uygular;
- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu uyarınca dava dosyalarını gizli tutar;

- Uyuşturucu ve alkol bağımlılarına tıbbi tedavi sağlar ve mahkeme icap ettiği ise aile içi şiddet faillerine psikososyal tedaviyi temin eder;
- Tıbbi personele aile içi şiddet vakalarının tedavisi konusunda sorumluluklar ve yasal yükümlülükler dahil olmak üzere uzmanlık eğitimini verir;
- AİŞ mağdurlarının tıbbi tedavi ihtiyaçları için kapsamlı bir plan geliştirilmesine yardımcı olacak bilgiler sağlayarak AİŞBKM toplantılarına katkıda bulunur.

Aile içi şiddet, toplumsal cinsiyet eşitliği ve savunmasız grupların (kadınlar, çocuklar, çoğunluk olmayan topluluklar ve engelli kişiler) haklarının korunmasına odaklanan yerel STÖ'ler:

- Aile içi şiddet mağdurlarından bildirilen bilgileri toplar; aile içi şiddet mağdurlarına yönelik olası tedaviler hakkında araştırma yapar ve farkındalık arttırma kampanyaları veya programları yürütür;
- Aile içi şiddet eğilimleri hakkında bilgi paylaşır;
- AİŞBKM üyelerini belediyede farkındalık arttırma kampanyaları tasarlama ve uygulama konusunda destekler;
- Aile içi şiddet vakaları hakkında genel bilgi verirken, özel vakalarda gizliliği de korurken AİŞBKM toplantılarına katkıda bulunur.

Halkın Avukatı Kurumu:

- Kurumlar tarafından aile içi şiddet mağdurlarına kötü muamele dahil olmak üzere yetkili makamların neden olduğu iddia edilen insan hakları ihlallerini araştırır ve ele alır;
- İlgili kurumlara insan hakları endişelerini gidermek için tavsiyelerde bulunur;
- AİŞBKM'nin çalışmalarını takip eder ve AİŞ mağdurlarının hakları ihlal edilebileceği potansiyel alanları belirler.

AİŞBKM Koordinatörünün Rolü

AİŞBKM Koordinatörü, AİŞBKM'deki en önemli rollerden biridir. Koordinatörün temel sorumlulukları aşağıda açıklanmıştır:

- AİŞBKM üyelerini toplantılara davet eder, toplantı tutanaklarını hazırlar (veya görevi atar/delege eder) ve bir toplantının eylem noktalarını tanımlar ve takip eder;

- Tüm sektörlerin temsiline özel önem vererek, toplantılara olabildiğince çok üyenin veya mümkün oldukça onların yerine geçen yeni üyenin katılımını teşvik eder;
- Düzenli iç iletişim süreçlerini sağlar – örneğin toplantıların planlanması, ilerleme noktalarının verilmesi, ilerleme raporlarının devreye alınması, vb.;
- Aile içi şiddetten korunmaya ilişkin belediye stratejilerini ve AİŞBKM'nin yıllık eylem/çalışma planlarını geliştirir, sonuçlandırır ve onay için Belediye Meclisine sunar;
- Belediye yönetimine, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ajansına ve Kosova Aile İç Şiddet Koordinatörüne AİŞBKM'lerin işleyişi hakkında üç aylık ve yıllık raporları sunar.

AİŞBKM Koordinatörü için kontrol listesi

- AİŞBKM yapısında çoğunluk olmayan toplulukların cinsiyet açısından eşit bileşimini ve eşit temsilini sağlar ve savunur
- AİŞBKM'nin devamlı toplantılarını düzenler ve koordine eder
- AİŞBKM'nin geçici toplantılarını düzenler ve koordine eder
- AİŞBKM toplantılarının gündemini önerir ve dağıtır
- Katılımcı listesinin mevcut ve güncel olmasını temin eder
- Çeviri hizmetlerinin mevcut olduğundan emin olun
- Toplantı tutanaklarının alınmasını ve AİŞBKM üyelerinden yorumlarını alınması için paylaşımını temin eder
- İlgili diğer belgelerin AİŞBKM üyeleri ile zamanında paylaşılmasını temin eder
- Aile içi şiddetin yardım alan mağdurlarına ilişkin üç aylık raporların toplanmasını ve derlenmesini sağlar (gizlilik haklarına saygı gösterirken)
- AİŞBKM'nin her bir üyesinden üç aylık anlatı raporları toplar
- AİŞBKM'nin çalışmalarını belediye üst yönetimine ve Belediye Meclisine sunar.
- Üçer aylık ve yıllık raporlar hazırlar ve ilgili kurumlara sunar.
- AİŞBKM'nin ihtiyaç değerlendirmelerini koordine eder
- İhtiyaç değerlendirmelerinin AİŞBKM'nin çalışma planına ve hedeflerine entegrasyonunu temin eder
- AİŞBKM'nin savunuculuk(müdafaa) girişimlerini ve farkındalık yaratma faaliyetlerinin uygulanmasını koordine eder
- AİŞBKM'nin işlevselliği için belediye bütçesinin sağlanmasına müdafaa eder
- AİŞBKM tavsiyelerinin uygulanmasını temin etmek için müdafaa eder

VI AİŞBKM'LERİN TOPLANTILARI

Düzenli çalışması için, AİŞBKM üyelerinin ilgili gündem maddeleri ile önceden planlanmış düzenli toplantıları yapılması gerekir. Aşağıdaki bilgiler bu toplantılar için rehberlik gösterici niteliktedir. Liste kapsamlı (ayrıntılı) değildir ve bireysel AİŞBKM'lerin ihtiyaçları değişebilir. Liste, uygun belgelerle ve takibi sağlamak için toplantı öncesinde, sırasında ve sonrasında izlenecek adımlar da dahil olmak üzere toplantılar için rehberlik temin eder.

AİŞBKM Toplantı Sıklığı ve Katılımı

- Tüm üyelerle AİŞBKM toplantıları en az üç ayda bir yapılmalıdır;
- AİŞBKM üyeleri, belirli konuları tartışmak için ihtiyaç duyulduğunda geçici olarak da toplanabilir. Geçici olarak toplantılar, herhangi bir üye tarafından gerekli bildirimde bulunularak çağrılabilir;
- Toplantılar, belediye binasında veya AİŞBKM üyelerinin uygun olduğu başka bir binada yapılabilir;
- Belediye tercümanları veya gönüllüleri toplantılar sırasında tercümanlık, çeviri ve lojistik hizmetleri sağlar (tutanak tutma, raporların derlenmesi, vb.).

Not: *AİŞBKM'ler bireysel vakalara odaklanmadıklarından, ilk müdahale ekipleri (mağdur savunucuları, polis, sığınma evi personeli, SHM) bireysel vakaları tartışmak için ayrı olarak toplanmak isteyebilir, ancak bunu yalnızca özellik haklarını ve mağdur gizliliğini koruyarak ve yasalara uygun olarak gerçekleştirebilirler.*

AİŞBKM Toplantıları için hazırlıklar

AİŞBKM Koordinatörü veya yerine geçecek kişi, toplantı öncesinde aşağıdaki adımları takip ederek süreci yönetecektir:

- Diğer AİŞBKM üyeleriyle istişare eder ve toplantının amaç ve konularını kararlaştırır;
- Bir sonraki AİŞBKM toplantısının tarihini, saatini ve yerini belirler;
- Katkıları için diğer AİŞBKM üyelerine taslak gündem ve e-postalar hazırlar; Gündemi günceller ve gündemin son halini bir sonraki toplantıdan en az bir hafta önce tüm AİŞBKM üyelerine gönderir, üyeleri gündem maddeleri eklemeye davet eder;

- Toplantıdan en az bir hafta önce ilgili belgeleri, girdileri ve çıktıları hazırlar ve dağıtır;
- Toplantı tutanaklarını kimin hazırlayacağını belirler;
- Çeviri/tercümanlık hizmetlerinin düzenlenmesini temin eder.

AİŞBKM Toplantısının gerçekleştirilmesi

Bir toplantı sırasında, AİŞBKM Koordinatörü (veya yerine geçen kişi) aşağıdaki adımları takip eder:

- Toplantıları zamanında başlatır;
- Katılımcıların listesini paylaşır;
- Tercüme hizmetlerinin ihtiyaç duyulduğunda mevcut olmasını sağlar;
- Etkileşimli tartışmayı teşvik eder;
- Her katılımcıya yeterli süre verir;
- Toplantıda istatistikler, eğilimler, savunma ve faaliyetler hakkında tartışma dengesinin oluşmasını sağlar;
- AİŞBKM 'lerin amacının, bireysel vakaları yerel politika düzeyinde tartışmak değil, ancak vaka yönetimini ilgili kurumlara yönlendirmek gerektiğini not eder (mağdurun gizlilik haklarını korumaya yönelik rehberlikle birlikte).

AİŞBKM Toplantısının sonlandırılması

AİŞBKM toplantısı sona ermeden önce, AİŞBKM Koordinatörü veya onun yerine geçen kişi aşağıdakileri yapacaktır:

- Toplantıyı özetler;
- Toplantıyı değerlendirir;
- Eylem noktalarını geliştirir;
- Geçici bir tarih ve saat belirler ve bir sonraki toplantının yerini belirler;
- Bir sonraki toplantının tarihini teyit etmek için diğer üyelerle birlikte takip eder.

AİŞBKM Toplantısından sonra

- Toplantıdan sonra bir hafta içinde Arnavutça ve Sırpça veya diğer resmi yerel dillerdeki toplantı tutanakları Koordinatör tarafından dağıtılır;
- Bir hafta içinde taslak toplantı tutanaklarına görüşler ve girdiler gönderilir;
- Arnavutça ve Sırpça ya da başka herhangi bir resmi yerel dili akıcı olarak bilen bir belediye tercümanı veya gönüllüsü toplantı tutanaklarını çevirecektir.

AİŞBKM'nin çalışmaları, toplantı tutanakları, kontrol listeleri ve çalışmaları yapılandırmaya yardımcı olan diğer her tür belge için standartlaştırılmış formlar kullanılarak uygun şekilde belgelendirilmelidir.

VII VERİ TOPLAMA, ANALİZ VE RAPORLAMA

AİŞBKM'ler aşağıdaki amaçlar için veri toplamalı ve raporlama yapmalıdır:

- Kadına karşı şiddet ve aile içi şiddet konusunda kanıta dayalı, yerel ve önleyici politikalar geliştirmek; Sonuçları hakkında belediye yönetimine ve merkezi çok sektörlü koordinasyon birimine rapor vermek;
- Toplanan verilere dayalı olarak aile içi şiddet mağdurları/kurtulanları için farklı programlar ve politikalar (örn. sosyal barınma, mesleki eğitim programları) tasarlarken yerel kurumlara önerilerde bulunmak;
- Müdahaleler önermek ve yeni politikalar geliştirmek için kendi belediyelerindeki eğilimleri gözetlemek;
- Aile içi şiddet mağdurlarının/kurtulanların yeniden entegre edilmesine ve güçlendirilmesine destek sağlamak;
- Yerel düzeyde çok sektörlü koordinasyon biriminin çalışmalarını izlemek ve değerlendirmek.¹⁵

Aile içi şiddetle ilgili vakaların, gelişmelerin ve eğilimlerin düzenli olarak gözetilmesi, veri toplanması ve analizi, AİŞBKM çalışmalarının hükümet yetkililerine ve bağışçılara hesap verebilirliğini ve güvenilirliğini sağlar.

AİŞBKM bu bilgileri ilerlemeyi raporlamak, zorlukları ve riskleri belirlemek ve kurumsal hafızayı sağlamak için kullanılmalıdır. Ayrıca düzenli raporlama AİŞBKM çalışmalarının görünürlüğünü artırır ve sorumluluğu temin eder.

Veri Toplama ve Analiz

AİŞBKM'lerin aile içi şiddetle mücadelede ile ilgili veri toplaması, üç ana nedenden dolayı anahtardır. Öncelikle, politika oluşturucuları ve kamuoyu nezdinde bu konuda farkındalığı artırmak için AİŞBKM'lerin sorunla ilgili doğru verilere sahip olması gerekir. İkinci olarak, veri toplamaya öncelik verilmesi, mağdurların veya tanıkların bildirimde bulunmasını teşvik edebilir. Son olarak, veri toplama, AİŞBKM'nin mevcut politikaların etkinliğini değerlendirmesine ve gerektiğinde yön değiştirmesine yardımcı olacaktır.

15 CDŞ'ye çok sektörlü yanıt. CDŞ mağdurlarını/sağ kalanlarını korumanın ve güçlendirmenin etkili ve koordineli bir yolu, UNFPA, 2015, <https://eeca.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Multisectoral%20response%20to%20GBV.pdf>

Bu bağlamda, cinsiyete ve topluluğa göre ayrıştırılmış verilerin toplanması aile içi şiddetten kurtulanlar için toplumsal cinsiyete duyarlı bir yanıt sağlamak için çok önemlidir. Cinsiyete göre ayrıştırılmış verilerin düzenli olarak toplanması, analiz edilmesi ve dağıtılması, yalnızca karmaşık duruma ışık tutmakla kalmaz, aynı zamanda uygun bir müdahale ve iyi politika kararları geliştirmek için gerekli hayati bilgileri sağlar.

Raporlama

Önemli raporlamanın iki düzeyi vardır. AİŞBKM'ler ilk aşamada aile içi şiddetle ilgili AİŞBKM'ye çalışmalarında yardımcı olacak kurumsal tabanlı bilgi ve istatistikleri paylaşmalıdır. İkinci düzeyde, AİŞBKM, aile içi şiddet sorununu daha iyi ele almak için politika yapıcılarının yeni düzenlemeler, yasalar ve politikalar çıkarmalarına olanak sağlayacak toplantıları ve diğer çalışmaları hakkında rapor vermelidir. Aşağıda önerilen raporlama sıklığının açıklayıcı olduğunu ve belirli AİŞBKM'lerin, belediyelerin ve ilgili politika yapıcılarının (belediye başkanı gibi) özel ihtiyaçlarına göre uyarlanabileceğini unutmayın:

- AİŞBKM'nin her üyesi yazılı olarak üç ayda bir (veya daha sık) AİŞBKM'ye veya belediye yetkililerine yardımcı olacak anahtar gelişmeler, zorluklar, başarılar, faaliyetler (farkındalık yaratma gibi) ve istatistiklere odaklanan aile içi şiddetle ilgili kurumsal çalışmaları hakkında AİŞBKM Koordinatörüne raporlar hazırlamalıdır.
- Doğrudan hizmet sağlayıcı olan AİŞBKM üyeleri, aile içi şiddet mağdurları hakkında cinsiyete göre ayrıştırılmış veriler toplamalı ve AİŞBKM Koordinatörüne aylık raporlar sunmalıdır.
- Diğer AİŞBKM üyeleri, aile içi şiddet mağdurlarına sunulan diğer hizmetlerle ilgili cinsiyete göre ayrıştırılmış verileri üç ayda bir sunmalıdırlar (Bkz. Ek 5).
- Koordinatör ilgili Belediye Başkanına ve Başkan Yardımcılarına, AİŞBKM'nin çalışmalarına ve belediyedeki aile içi şiddet durumuna odaklanan üçer aylık ve yıllık raporlar sunmalıdır. Raporun bir kopyası diğer AİŞBKM üyeleri ile paylaşılmalıdır.
- Koordinatör, belediyedeki aile içi şiddetin durumu hakkında Aile İçi Şiddete Karşı Kosova Koordinatörüne ve Cinsiyet Eşitliği Ajansına yazılı olarak üç aylık ve yıllık raporlar sunmalıdır.
- Koordinatör, AİŞBKM'nin çalışmalarına ve belediyedeki aile içi şiddet durumuna odaklanan yıllık raporları Belediye Meclisi üyelerine sunmalıdır.

- Koordinatör, AİŞBKM raporlarını diğer belediyelerdeki AİŞBKM'lerle de paylaşarak en iyi uygulamaları ve merkezi yönetim düzeyinde dikkat gerektiren ortak sorunları belirleyebilir.
- Toplantılar sırasında raporlama sözlü veya yazılı olabilir.
- AİŞBKM raporlarında (özellikle bireysel vakalarla ilgili) hiçbir kişisel veya özel bilgi açıklanmamalıdır.

VIII AİŞBKM ÜYELERİ İÇİN EĞİTİM VE KAPASİTE GELİŞTİRME

KKŞ ve AİŞ ile ilgili temel ve ileri eğitim, önceliklendirmeye, farkındalığı artırmaya ve yeterli bir yerel müdahale geliştirmeye katkıda bulunacaktır.

Tüm eğitimler, ilgili yasalara ve politika yönergelerine ek olarak uluslararası en iyi standartları tartışmalıdır. Beklenen Aile İçi Şiddet Kanun Tasarısı, AİŞBKM'ler gibi çok kurumlu bir koordinasyon mekanizması için yasal temeli daha da güçlendirmeli ve netleştirmelidir. Daha pratik olarak, yeni yasa, ilgili kurumların üyelerinin AİŞBKM'lere katılmaları için daha net bir yasal yükümlülük getirmeli ve AİŞBKM'lerin çalışmaları için yeterli bir bütçeye sahip olmalarını zorunlu kılmalıdır. Kanun yürürlüğe girdikten ve ilgili protokoller tamamlandıktan sonra onlar AİŞBKM üyelerinin zorunlu eğitimlerine dahil edilmelidir.

AİŞBKM'ler üyelerine yönelik eğitim programı, ilgili kadına karşı şiddetle ilgili eğitim kılavuzlarıyla desteklenmelidir. Eğitim kılavuzları, bir dizi konu ve etkileşimli öğrenme sağlayan bir araç olarak hizmet edebilir. Uzmanlaşmış kadın STÖ'leri, eğitim programının taslağının hazırlanmasına, kadına karşı şiddet el kitabının tasarlanmasına ve eğitimin yürütülmesine içgörülü katkılar sağlayabilir. Eğitim programı, profesyonellere kadına karşı şiddet ve aile içi şiddet olgusunu ve mağdur/mağdur ve fail arasındaki ilişkinin dinamiklerini anlamalarını sağlamalıdır. İstanbul Sözleşmesi Açıklayıcı Rapor'da da belirtildiği gibi, KKŞ eğitimi, AİŞBKM'nin her bir üyesinin çalışma standartlarını belirleyen açık yönergelerle desteklenmeli ve pekiştirilmelidir.

AİŞBKM üyeleri, bireysel olarak üyelerinin eğitim ihtiyaçlarını belirlemeli ve çalışma planlarına dahil edilmesini savunmalıdır. Belirli alanlara odaklanan eğitim, hükümet ve yerel kurumlar, uluslararası kuruluşlar ve STÖ'ler tarafından sunulabilir. AİŞBKM üyeleri, mağdurlara/kurtulanlara ihtiyaçlarına göre hizmetlerin verilmesi ve toplumsal cinsiyete duyarlı bir şekilde sunulmasını sağlamak ve daha fazla mağduriyetten kaçınmak için kararlılık göstermeli ve eğitime katılmalıdır.

AİŞBKM'ler için verilen eğitim aşağıdaki alanlara ayrılmalıdır:

1. **Temel eğitim**, toplumsal cinsiyet eşitliği; KKŞ ve AİŞ formları; mağdurlar ve topluluklar üzerindeki sonuçlar; CDŞ mağduru kadın ve çocuklar için mevcut yerel hizmetler; yerel yasalara ve uluslararası standartlara ve en iyi uygulamalara uygun olarak mağdur özellik ve gizlilik haklarının korunması; gibi konulara odaklanan kadına karşı şiddet ve aile içi şiddetle ilgili eğitim.
2. **Tematik KKŞ ve AİŞ eğitimi**, kadına karşı şiddet ve engelli kişilere yönelik aile içi şiddet, yerel bağlamda kadınların ekonomik olarak güçlendirilmesi ve hizmet sunumu konularına odaklanabilir.
3. **Çok sektörlü eğitim**: Kadına karşı şiddet ve aile içi şiddet eğitimleri, AİŞBKM'lerin çok sektörlü koordinasyonunu (polis/savcı koordinasyonu gibi); AİŞBKM üyelerinin rollerini; toplumsal cinsiyete duyarlı politika geliştirmeyi; yerel düzeyde bölgesel işbirliğine paydaş katılımını; ve raporlama standartlarını ele almalıdır.

EKLER

Ek 1: AİŞBKM'leri yöneten Yasal ve Politika Çerçevesi

Kosova, AİŞ ve KKŞ'ye yönelik kurumsal yanıtı ele almak ve geliştirmek için çeşitli yasalar ve politikalar benimsemiştir. Cinsiyet eşitliği ilkesi Kosova'da anayasal olarak güvence altına alınmıştır.

Kosova Anayasası'nın 22. Maddesi, Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Yok Edilmesi Uluslararası Sözleşmesi, ve Kadına Karşı Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin (İstanbul Sözleşmesi) dahil olmak üzere birçok uluslararası belgeye doğrudan uygulanabilirlik vermektedir.

Aile içi şiddet, tecavüz, cinsel saldırı, cinsel haysiyetin aşağılanması, zorla evlendirme ve kadın sünneti, **Kosova Ceza Kanunu** uyarınca cezalandırma gerektiren suçlardır.

No.03/L-182 Aile İçi Şiddetten Korunma Kanunu (AİŞKK) uygun yasal önlemlerle aile içi şiddetin her türüsünü önlemeyi amaçlar. Bununla birlikte, kadına karşı şiddet ve aile içi şiddete karşı daha güçlü koruma ihtiyacı nedeniyle, Kosova, aile içi şiddet, kadına karşı şiddet ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı koruma ve önleme konusunda yeni bir yasa çıkarma sürecindedir. Yeni Kanunun Kosova'da doğrudan geçerli olan İstanbul Sözleşmesi'nin standartlarıyla uyumlu hale getirilmesi öngörülmektedir. Kanun taslağı, AİŞBKM'lerin sağlıklı bir şekilde kurulmasını sağlayacak ayrı yasal hükümlere de yer vermeyi amaçlamaktadır.

2013 yılında, Kosova'da **Aile İçi Şiddetten Korunmaya Yönelik Standart Operasyon Prosedürleri** (SOP'ler) kabul edildi. Bu SOP'ler, aile içi şiddet vakalarını işleme koymaktan sorumlu ana kurumların ve STÖ'lerin ayrıntılı yasal ve kurumsal rollerini ve sorumluluklarını sağlar. Bakanlıklar, kadınlara ve aile içi şiddet mağdurlarına ve kurtulanlara yönelik şiddeti korumak için sektörel SOP'ler hazırladı.

Aile İçi Şiddet ve Kadına Karşı Şiddet Korumaya İlişkin Kosova Stratejisi (AİŞKKS) her türlü KKŞ ve AİŞ ile mücadeleye yönelik eylem ve tedbirleri öngörmekte ve yeni Aile İçi Şiddet, Kadına Karşı Şiddet ve Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddetin Önlenmesi ve Korunmasına Dair Kanun'a çok sektörlü koordinasyona ilişkin ayrı bir hükmün dahil edilmesi için bir yol haritası görevi görmektedir. Son olarak Kosova, yerel çok sektörlü koordinasyon mekanizmalarının rolü de dahil olmak üzere Kosova kurumları tarafından KKŞ ve AİŞ ile mücadele ve ele alınmasının önemine ilişkin ayrı bir bölüm içeren bir 2020-2024 Cinsiyet Eşitliği Programını yürürlüğe koymuştur.

Ek 2: Kadına Karşı Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin (İstanbul Sözleşmesi'nin) 7. Maddesi

Kapsamlı ve Koordine politikalar

İstanbul Sözleşmesi'nin 7. maddesinin 1. paragrafı, Tarafların, farklı akterler ve kurumlar tarafından alınacak çok sayıda önlemi içerecek ve bir bütün olarak ele alındığında kadına karşı şiddete bütüncül bir yanıt sunan politikalar tasarlamasını ve uygulamasını gerektirmektedir.

Paragraf 2, Tarafların, kabul edilen politikaların etkili çoklu kurum işbirliği yoluyla uygulanmasını sağlamasını gerektirir. Bazı üye devletlerdeki iyi uygulama örnekleri, örneğin doğru bir risk değerlendirmesi yapmak veya bir güvenlik planı tasarlamak için, kolluk kuvvetleri, yargı, kadın sivil toplum kuruluşları, çocuk koruma kurumları ve diğer ilgili ortaklar belirli bir vaka üzerinde güçlerini birleştirdiğinde sonuçların arttığını göstermektedir. Bu tür bir işbirliği, bireylerin bilgi paylaşmanın yararlarına ikna olmalarına dayanmamalı, tüm kurumların izleyeceği yönergeler ve protokollerin yanı sıra bunların kullanımı ve yararları konusunda profesyonellerin yeterli eğitimini gerektirir.

İlgili paydaşların, kurumların ve kurumların uzmanlığının ve bakış açısının bu alandaki herhangi bir politika oluşturmaya katkıda bulunmasını sağlamak için 3. paragraf "*devlet kurumları, ulusal, bölgesel ve yerel parlamentolar ve yetkililer, ulusal insan hakları kurumları ve sivil toplum kuruluşları gibi ilgili tüm akterler*"-in katılımına çağrıda bulunur. Bu, kapsamlı olmayan bir akter listesidir. Konuya bağlı olarak, diğer ilgili katılımcılar, örneğin kadın sivil toplum kuruluşları, göçmen örgütleri, dini kurumlar vb. bu foruma katılabilir. Ulusal insan hakları kurumları, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 1993'teki 48/134 sayılı Kararı ile kabul edilen, insan haklarının geliştirilmesi ve korunmasına yönelik ulusal kurumlar için BM ilkelerine uygun olarak kurulan kuruluşlara atıfta bulunur. Avrupa Konseyi'ne üye birçok devlette ulusal insan hakları kurumları bulunduğundan, taslağı hazırlayanlar, bunların mevcut oldukları durumlarda ilgili akterler listesine dahil edilmesinin önemli olduğunu düşündüler.

Bu hüküm, bu tür kurumların bulunmadığı yerlerde kurulma yükümlülüğünü içermemektedir. Taslağı hazırlayanlar, ulusal, bölgesel ve yerel parlamentoları bu hükme dahil ederek, federal bir sisteme sahip Taraflardaki farklı yasa yapma yetkilerini yansıtmayı amaçladılar. Bir taraftan kapsamlı ve koordine politikaların unsurlarını sağlarken, diğer taraftan ilgili tüm kurum ve kuruluşların katılımını temin etmenin bir yolu ulusal eylem planları hazırlamaktır.¹⁶

16 Kadına Karşı Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi Açıklayıcı Rapor (CETS No. 210)<https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=210>

Ek 3: Aile İçi Şiddetten Korunmaya İlişkin Belediye Koordinasyon Mekanizması Görev Tanımı (şablon)

Arka plan bilgisi

Aile İçi Şiddete Karşı Koruma Belediye Koordinasyon Mekanizması (AİŞBKM), belediye düzeyinde Kosova kurumlarının yapısını yansıtan, ve aile içi şiddet mağdurlarına yardım etmede daha fazla belediyeler arası ve kurumsal işbirliğini ve müdahaleyi desteklemeyi amaçlayan belediye organlarıdır. Ayrıca, mağdurların haklarını korumak için bütüncül ve sürdürülebilir bir yaklaşımın oluşturulmasını ve kadına karşı şiddet ile aile içi şiddetin ortadan kaldırılmasına yönelik çabaların güçlendirilmesini ve koordine edilmesini amaçlamaktadırlar. Ayrıca AİŞBKM'lerin çalışmaları, yasal çerçevenin ve politika çerçevesinin uygulanmasını kolaylaştırır ve kadınların, kız çocuklarının ve erkeklerin ve erkek çocukların güvenliğine ve esenliğine yanı sıra aile içi şiddetten kurtulanların yeniden bütünleşmesi ve güçlendirilmesine katkıda bulunurlar.

AİŞBKM'nin hedef ve fonksiyonları şunlardır:

- a) Aile içi şiddet ve kadına karşı şiddetle ilgili çalışma, program ve faaliyetlerde bulunan belediye kurumları, hizmet sağlayıcılar, sivil toplum ve kadın hakları sivil toplum kuruluşları arasındaki koordinasyon ve işbirliğini geliştirmek;
- b) Mesleki deneyim paylaşımı, işbirliği olanaklarını belirlemek ve çalışmalarını önlemek amacıyla aile içi şiddetle ilgili kurumlar ve faaliyetleri arasında derinlemesine ve tematik bilgi paylaşımı için bir forum sağlamak;
- c) Aile içi şiddet riskleri, belirli güvenlik açıkları ve düzenli olarak meydana gelebilecek aile içi şiddet olaylarının türleri açısından belediyelerdeki aile içi şiddet durumuna ilişkin eğilimleri tespit etmek ve analiz etmek;
- d) Kılavuzlar, yönergeler, yönetmelikler ve yasalar gibi mevcut yasal belgelerde ve politika belgelerinde aile içi şiddet ve kadına karşı şiddetin kapsamına ilişkin alanları belirlemek, tartışmaya katkıda bulunmak ve bu alandaki deneyimlerine dayanarak değişiklik önermek;
- e) Belediyede ve Kosova'da geliştirilen girişimleri, araştırmaları ve belgeleri takip etmek;
- f) Aile içi şiddet ve kadına karşı şiddetten kurtulanlar için sürdürülebilir ve bütünleşik kaliteli hizmetler, yeniden entegrasyon programlarının sağlanmasına yönelik savunuculuk çabaları ve sığınma evi sağlayıcıları için mali destek için savunuculuk yapmak;
- g) Kosova kurumları ve diğer belediye ve hükümet dışı yapılar tarafından aile içi şiddet hizmeti sunumunun etkili bir izleme sistemini savunmak;

- h) Aylık değerlendirme raporları tasarlamak ve yardım alan aile içi şiddet mağdurları hakkında istatistik toplamak.;
- i) Aile içi şiddet ve kadına karşı şiddetin önlenmesi için farklı muhatapları ve halkı hedef alan bilinçlendirme girişimlerini kolaylaştırmak ve desteklemek;
- j) Belediyede Kadına Karşı Şiddet ve Aile İçi Şiddete Son Vermek için 16 Günlük Aktivizm'in uygulanmasını koordine etmek;
- k) İstanbul Sözleşmesi gereklilikleri doğrultusunda, çeşitli aile içi şiddet biçimleri ve kadına karşı şiddet hakkında farkındalık yaratmak ve her tür aile içi şiddete yanıt olarak net bir hizmet sağlayıcılar sisteminin kurulmasına olanak sağlayacak ilgili politika belgelerinin hazırlanması için lobi yapmak ve bu belgeleri desteklemek.

Oluşum

AİŞBKM'ler, başlıca aile içi şiddet belediye hizmet sağlayıcıları, belediye temsilcileri, bağımsız kuruluşlar, kadın hakları kuruluşları ve aile içi şiddet sığınma evleri dahil olmak üzere, ağırlıklı olarak yerel düzeydeki muhataplardan oluşur.

- AİŞBKM, Koordinatör veya yerine geçen kişi tarafından koordine edilir.
- AİŞBKM üyeleri düzenli toplantılara katılır.
- Herhangi bir üye tarafından en az üç gün önceden haber verilerek geçici toplantılar düzenlenebilir.

Çalışma Planı ve Raporlama

- AİŞBKM üyeleri, AİŞBKM'nin işlevselliğine ilişkin ihtiyaç ve kaygıları tespit eder ve değerlendirir;
- AİŞBKM üyeleri, her yılın sonunda/bir sonraki yılın başında yıllık çalışma planı hazırlarlar. Çalışma planı, üyelerin ihtiyaçları, grup yapısındaki değişiklikler ve AİŞBKM'yi etkileyen dış etkenlere göre güncellenir ve revize edilir;
- AİŞBKM üyeleri her üç aylık dönemin sonunda Koordinatöre üçer aylık raporlar sunmakla yükümlüdürler;
- AİŞBKM'nin ilgili üyeleri, her ayın sonunda, aile içi şiddet mağdurlarına yardım edilenlere ilişkin aylık istatistikleri Koordinatör'e sunmakla yükümlüdürler;
- AİŞBKM üyeleri, diğer belediye temsilcileri veya topluluk üyeleri için bilinçlendirme ve kapasite geliştirme faaliyetleri düzenler ve uygularlar;
- AİŞBKM üyeleri, Koordinatör ile yakın koordinasyon içinde, aile içi şiddet mağdurlarının güvence altına alınmasını, güçlendirilmesini ve toplumla bütünleşmesini savunurlar.

Referans Belgeleri

En iyi Uluslararası İnsan Hakları Standartları ve Kosova Hukuk ve Politika Çerçevesi, AİŞBKM'nin kadına karşı şiddeti ve aile içi şiddeti önleme çalışmalarına rehberlik eder.

Nihai hükümler

AİŞBKM, uygun gördüğü durumlarda Görev Tanımını değiştirmeye karar verebilir.

Belediye, xx ay 2023

Ek 4: AİŞBKM Koordinatörüne destek amaçlı AİŞBKM toplantı tutanakları – şablon

AİŞBKM toplantılarından yapılan bildirimler, Yönergede belirtildiği gibi vakalar hakkında bildirim yapılırken başta gizlilik olmak üzere dokuz ilkeye uygun olmalıdır. AİŞBKM toplantıları için şablon oluşturması için aşağıdaki hususlar önerilmektedir:

- i. Toplantı tarihi ve yeri
- ii. Toplantıdaki tüm katılımcıların listesi, Adı, Soyadı, Ünvanı
- iii. Toplantının idari özeti ve önceki toplantıdaki eylem noktalarının gözden geçirilmesi
- iv. Tüm sunumların kısa noktaları – farklı kurumların temsilcileri tarafından sunulan ana konuların vurgulanması
- v. Takip eylemleri
- vi. Bir sonraki AİŞBKM toplantısının tarihi
- vii. Ekler (*İlgili ise. AİŞBKM'ler'in farklı üyelerinin aylık veya periyodik raporlarını içerebilirler*)

Ek 5: Üç Aylık AİŞBKM Üye Raporları ve AİŞBKM Koordinatörü Tarafından Hazırlanan Üç Aylık/Yıllık Raporlar Şablonu

Üç aylık raporlar hazırlanırken dikkate alınması gereken genel kavramlar:

- Raporlar, hedef kitle için anlaşılır anahtar mesajlar içermelidir;
- Raporlar, ilgili kurumların izleme/hizmet sağlama faaliyetinin gerçekleri ve analizi dahil olmak üzere doğru bilgilere dayanmalıdır;
- Toplanan bilgilerin gizliliğine saygı göstermelidirler;
- Toplumsal cinsiyet perspektifini entegre etmelidirler.

AİŞBKM üyelerinin Örnek Üç Aylık Raporu

i. Giriş

- Raporun amacı, arka planı ve özeti – üyenin kurumuna ve aile içi şiddete özel.

ii. Ana metin – Konu

- Üyenin kurumu/işvereni için, aile içi şiddet mağdurlarının korunmasına ilişkin önemli gelişmeler, istatistiksel veriler, ilgili yasama, politika ve faaliyetler hakkında genel bir bakış sağlanması;
- Raporda sunulan bulguların analizi, aile içi şiddetle mücadele alanındaki temel sorunlar ve olası gelişmelerin analizi;
- Eğilimlerin ve kalıpların tanımlanması;
- Raporlama döneminde belirlenen zorluklar hakkında rapor verilmesi;
- Tespit edilen zorlukları ve sorunları çözmek için ilgili kurumlar tarafından alınan önlemler.

iii. Sonuç, Takip ve Öneriler

- Sonuç, takip eylemleri ve önerilerle birlikte.

Koordinatör Tarafından Hazırlanan Örnek Üç Aylık/Yıllık AİŞBKM Raporu

İdari derleme

- AİŞBKM çalışmalarını/faaliyetlerini özetleyin;
- Belediyedeki aile içi şiddet durumunu ve önemli gelişmeleri/genel istatistikleri özetleyin;
- Bulguların, sonuçların ve ana önerilerin özeti.

Metodoloji

- Raporada analiz edilen verileri toplamak ve sunmak için kullanılan metodoloji.

Raporun Detayları

- Aile içi şiddetle ilgili önemli gelişmeler, istatistiksel veriler, ilgili yasama, politika ve faaliyetlere genel özeti;
- Raporada sunulan bulguların ve aile içi şiddetle mücadele alanındaki temel sorunların ve olası gelişmelerin analizi;
- Eğilimlerin ve kalıpların tanımlanması;
- Raporlama döneminde belirlenen zorluklar hakkında rapor verilmesi;
- AİŞBKM veya belirli kurumlar tarafından tespit edilen zorluk ve sorunları çözmek için alınan önlemler.

Sonuç ve Öneriler

- Raporun kilit noktaları;
- Takip ve Eylem Noktaları;
- Varsa ilgili kurumlara veya diğer AİŞBKM üyelerine yönelik öneriler.

Ekler (ilgili ise)

UNITED AGAINST
GENDER-BASED
VIOLENCE

